

Ολοκληρώθηκε η μουσειολογική προμελέτη του Εθνικού Αρχαιολογικού Μουσείου και του Επιγραφικού Μουσείου

/ [Παιδεία και Πολιτισμός](#)

Ομοφώνως θετικά γνωμοδότησε το Συμβούλιο Μουσείων του Υπουργείου Πολιτισμού επί της μουσειολογικής προμελέτης, η οποία οργανώνει τις νέες εκθέσεις των δύο εξαιρετικά σημαντικών Μουσείων, του Εθνικού Αρχαιολογικού Μουσείου (ΕΑΜ) -μοναδικής κιβωτού της αρχαίας ελληνικής τέχνης- και του Επιγραφικού Μουσείου (ΕΜ) -μοναδικού στον κόσμο στο είδος του- τα οποία αναπτύσσονται, εντός του ιδίου κτηριακού συγκροτήματος, το οποίο καταλαμβάνει το οικοδομικό

τετράγωνο Πατησίων, Β. Ηρακλείου, Μπουμπουλίνας, Στουρνάρη.

Το έργο της επανέκθεσης, της κτηριακής επέκτασης και της αναβάθμισης του Εθνικού Αρχαιολογικού Μουσείου και του Επιγραφικού Μουσείου, βρίσκεται στο στάδιο των μελετών, οι οποίες εξελίσσονται βάσει της αρχιτεκτονικής πρότασης των γραφείων Chipperfield-Τομπάζη. Το σύνολο των αναγκαίων μελετών εκπονείται με δωρεά του ζεύγους Σπύρου και Ντόροθυ Λάτση, ύψους 40.000.000 ευρώ, στη μνήμη των γονέων τους Ιωάννη και Εριέττας Λάτση.

Η Υπουργός Πολιτισμού Λίνα Μενδώνη δήλωσε: «Το Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο, το μεγαλύτερο της χώρας και ένα από τα εμβληματικότερα στον κόσμο, περιλαμβάνει την πλουσιότερη συλλογή έργων του αρχαίου ελληνικού πολιτισμού, της αρχαίας ελληνικής τέχνης. Στην πραγματικότητα φιλοξενεί ένα πανόραμα του ελληνικού πολιτισμού, από τις αρχές της προϊστορίας, περί το 6.000 π.Χ., έως την ύστερη αρχαιότητα, περί το 400 μ.Χ..

Φωτορεαλιστική απεικόνιση της κύριας εισόδου και του εξωτερικού χώρου του Εθνικού Αρχαιολογικού Μουσείου

Η φιλοσοφία της νέας έκθεσης εστιάζει στον αρχαίο Έλληνα ως δημιουργό, ο οποίος αντανακλά την εποχή του, τις κοινωνικοπολιτικές συνθήκες, τις επιστήμες και τις φιλοσοφικές ιδέες. Παρουσιάζεται τόσο ως πρωταγωνιστής των

απεικονίσεων της τέχνης όσο και ως μορφή που συνδυάζει τη θεϊκή και ανθρώπινη υπόσταση. Το περιεχόμενο του καλύπτει την ιστορική πορεία 7.000 ετών, και γεωγραφικά το σύνολο της ελληνικής επικράτειας. Συγχρόνως, το Εθνικό Αρχαιολογικό είναι ένα μουσείο συνδεδεμένο με την ιστορία του νεοελληνικού κράτους.

Το σχέδιο των Chipperfield-Τομπάζη, το οποίο επιλέχτηκε, από Ειδική Διεθνή Επιτροπή, θέτει το υπάρχον κτήριο του Μουσείου στο επίκεντρο της επέκτασης, η οποία εκτείνεται μέχρι την οδό Πατησίων, ενισχύοντας, κατ' αυτόν τον τρόπο, την επιβλητικότητα του Μουσείου και τη σύνδεσή του με την πόλη, συμβάλλοντας, συγχρόνως, στην αναγέννηση της ευρύτερης περιοχής του ιστορικού κέντρου της Αθήνας. Στόχος μας είναι το Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο να εξελιχθεί σε μία σύγχρονη κιβωτό γνώσης και ιστορικής μαρτυρίας της ανθρώπινης παρουσίας.

Το βασικό μήνυμα της επανέκθεσης είναι ο ανθρωποκεντρικός χαρακτήρας της αρχαίας ελληνικής τέχνης αλλά και του αρχαίου ελληνικού πολιτισμού σε όλα τα εξελικτικά στάδιά τους. Στο ίδιο κτηριακό συγκρότημα φιλοξενείται και το Επιγραφικό Μουσείο. Ένα Μουσείο μοναδικό στο είδος του σε διεθνές επίπεδο, καθώς διαθέτει στη συλλογή του περισσότερες από 14.000 επιγραφές.

Στην οροφή του νέου κτιρίου αναπτύσσεται ένα πάρκο με πλούσια βλάστηση προσβάσιμο σε όλους

Η νέα έκθεση του Επιγραφικού Μουσείου στοχεύει στην εξοικείωση του ευρύτερου κοινού με τους φθεγγόμενους λίθους, μοναδικές μαρτυρίες της ιστορίας και της γλώσσας μας. Η κεντρική ιδέα της επανέκθεσης είναι «η Ιστορία και η Ελληνική Γλώσσα μέσα από τους λίθους». Οι επιγραφές αποκαλύπτουν πτυχές της ζωής των

αρχαίων Ελλήνων και την εξέλιξη της γλώσσας.

Επιδίωξή μας είναι το Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο και συνακόλουθα και το Επιγραφικό να αναπτύξουν μια νέα σχέση επικοινωνίας με τον επισκέπτη κτίζοντας συγχρόνως μια ανανεωμένη ταυτότητα με εξωστρεφή και αναγνωρίσιμα διεθνώς χαρακτηριστικά».

Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο

Το ΕΑΜ συγκροτείται από τη μεγαλύτερη και σημαντικότερη συλλογή αριστουργημάτων της αρχαίας ελληνικής τέχνης, παγκοσμίως. Στεγάζεται σε επιβλητικό νεοκλασικό κτήριο, που θεμελιώθηκε το 1866 και εγκαινιάστηκε το 1889. Η έκθεσή του καλύπτει 65 αίθουσες, σε δύο ορόφους, 9.000 τ.μ. και φιλοξενεί 15.000 εκθέματα από την Ελλάδα, την Κύπρο, την Αίγυπτο και την Ιταλία. Οι συλλογές του περιλαμβάνουν έργα σε μάρμαρο, χαλκό, χρυσό και άλλα πολύτιμα υλικά.

Ακτινογραφία των υπόσκαφων εκθεσιακών χώρων κάτω από την επιφάνεια του κήπου του ΕΑΜ

Στην προμελέτη παρουσιάζονται οι γενικές αρχές της μουσειολογικής προσέγγισης της επανέκθεσης του Μουσείου, και η βασική νοηματική δομή της. Βάσει των εγκεκριμένων μουσειολογικών αρχών, η προμελέτη εξειδικεύει ως προς την οργάνωση των εκθεμάτων σε άξονες και ενότητες, ενώ προσδιορίζονται οι κατηγορίες των ερμηνευτικών μέσων. Η επανέκθεση καλύπτει το υφιστάμενο

κτήριο-μνημείο και τους νέους χώρους στην επέκταση του κτηρίου. Αξιοποιούνται οι συλλογές του Μουσείου που εκτίθενται σήμερα, αρχαιολογικό υλικό από στις αποθήκες του Μουσείου, καθώς και δάνεια από Εφορείες Αρχαιοτήτων και Μουσεία για την πληρέστερη παρουσίαση της αφήγησης και την αντιπροσώπευση της ελληνικής επικράτειας.

Το νέο κτήριο αναπτύσσεται στον κήπο μπροστά από το ιστορικό κτήριο. Η κύρια είσοδος μεταφέρεται μπροστά, στο επίπεδο της οδού Πατησίων, ενισχύοντας τη σχέση του Μουσείου με την πόλη. Στο νέο κτήριο, που αναπτύσσεται σε δύο υπόσκαφα επίπεδα, χωροθετούνται οι ακόλουθες λειτουργικές ενότητες: Στο πρώτο επίπεδο, χώροι εξυπηρέτησης κοινού, χώρος συγκέντρωσης επισκεπτών, εκδοτήρια εισιτηρίων, γκαρνταρόμπα, πληροφορίες, χώροι υγιεινής, εστιατόριο και καφέ με ανεξάρτητη είσοδο, βιβλιοπωλείο και πωλητήριο, αμφιθέατρο, χώρος εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων, χώροι περιοδικών εκθέσεων.

Αίθουσα, Η γέννηση και εξέλιξη της γραφής στον ελλαδικό χώρο. Υφιστάμενη κατάσταση

Τμήμα του πρώτου επιπέδου και όλο το δεύτερο επίπεδο καταλαμβάνονται από τους χώρους των μόνιμων εκθέσεων. Ο επισκέπτης ακολουθεί μια συνεχή ροή που διατρέχει αυτά τα δύο επίπεδα του νέου κτηρίου και οδηγείται τελικά στο νεοκλασικό κτήριο όπου συνεχίζεται η εκθεσιακή αφήγηση. Στην οροφή του νέου κτηρίου αναπτύσσεται ένα πάρκο με πλούσια βλάστηση, προσβάσιμο σε όλους.

Η έκθεση εστιάζει στη γνωριμία των επισκεπτών με την εξέλιξη κάθε τέχνης ώστε να κατανοήσουν τον δημιουργό της και να τη θαυμάσουν στη λεπτομέρειά της, μέσα από τις συλλογές του Μουσείου αλλά και ανθρώπων που διέσωσαν αρχαιότητες σε πολύ κρίσιμες ιστορικές εποχές, τις οποίες κληροδότησαν στο Μουσείο, όπως είναι η Ελένη Σταθάτου ή ο Μιχαήλ Βλαστός.

Η κεντρική ιδέα της επανέκθεσης είναι ότι οι ιδέες και οι αξίες που διαμορφώθηκαν από τους αρχαίους Έλληνες και εκφράστηκαν και στην τέχνη τους, συνεχίζουν να επηρεάζουν και να εμπνέουν τη σύγχρονη κοινωνία.

Άποψη της συλλογής έργων γλυκτικής του Εθνικού και Αρχαιολογικού Μουσείου. Υφιστάμενη κατάσταση

Η οικουμενικότητα του αρχαίου ελληνικού πολιτισμού φαίνεται και από το ότι βασικές αξίες του, όπως η δημοκρατία, η συστηματική σκέψη, ο κριτικός στοχασμός, το μέτρο, η αριστεία, το «εὖ ζῆν» κ.ά., που συνεχίζουν να αποτελούν αξίες του δυτικού πολιτισμού, ενώ η αρμονία της αρχαίας ελληνικής τέχνης έχει αποτελέσει τον κανόνα της δυτικής τέχνης και εξακολουθεί να εμπνέει τη σύγχρονη δημιουργική έκφραση σε πολλά πεδία.

Η σχέση αυτή μεταξύ αρχαίας και σύγχρονης τέχνης είναι δυνατόν να διαφανεί με την αντιπαράθεση αρχαίων και νεότερων έργων τέχνης που δύνανται να ενταχθούν στην έκθεση είτε με τη μορφή εποπτικών μέσων είτε με τη μορφή περιοδικών δανείων από άλλα μουσεία ως μέρος των περιοδικών εκθέσεων.

Άποψη του εξωτερικού χώρου του Εθνικού Αρχαιολογικού Μουσείου βάσει της νέας αρχιτεκτονικής πρότασης

Στις γενικές αρχές οργάνωσης της επανέκθεσης, μεταξύ άλλων, περιλαμβάνονται η προβολή και έμφαση στην οικουμενικότητα του αρχαίου ελληνικού πολιτισμού, η ανθρωποκεντρική του προσέγγιση ως προς τις ανάγκες των ποικίλων ομάδων κοινού, η ανάδειξη των πολλαπλών νοημάτων των αντικειμένων μέσα στο εκάστοτε πολιτισμικό πλαίσιο στο οποίο δημιουργούνται, η υιοθέτηση ελκυστικών ερμηνευτικών μέσων για την ανάδειξη των εκθεμάτων, η αξιοποίηση σύγχρονων εκθεσιακών μέσων παρουσίασης, η καθολική πρόσβαση για όλες τις κατηγορίες επισκεπτών είτε με φυσική παρουσία είτε με τη χρήση ψηφιακών τεχνολογιών.

Αξιοποιούνται ποικίλα ερμηνευτικά μέσα, συμβατικά και μη, ώστε να εξυπηρετηθούν διαφορετικά προφίλ και διαφορετικές ανάγκες επισκεπτών: Κείμενα πληροφορίας, εποπτικό υλικό, ψηφιακές τεχνολογίες και εφαρμογές, σκηνογραφημένα περιβάλλοντα, απτικά εκθέματα.

Άποψη των εκθεσιακών χώρων του νέου Εθνικού Αρχαιολογικού Μουσείου. Φωτορεαλιστική απεικόνιση

Επιγραφικό Μουσείο

Το Επιγραφικό Μουσείο διαθέτει τη μεγαλύτερη συλλογή αρχαίων ελληνικών επιγραφών παγκοσμίως, με 14.078 επιγραφές σε λίθο, πηλό και χαλκό, από τον 8ο αιώνα π.Χ. έως τους νεότερους χρόνους. Η νέα έκθεση του Μουσείου στοχεύει στην ανάδειξη των επιγραφών με έμφαση στην πρόσβαση και την ερμηνεία τους για διαφορετικές κατηγορίες κοινού.

Η παρουσίαση γίνεται πιο βιωματική και συμμετοχική, διευκολύνοντας την κατανόηση. Ο εκθεσιακός χώρος, σχεδόν διπλασιάζεται φτάνοντας τα 1.500-1.600 τ.μ., ενώ 900 τ.μ. καταλαμβάνει η υπαίθρια έκθεση. Οι περισσότερες επιγραφές προέρχονται από την Αρχαία Αθήνα, αλλά υπάρχουν και από άλλες περιοχές της Ελλάδας και της Μικράς Ασίας.

Άποψη των εκθεσιακών χώρων του νέου Εθνικού Αρχαιολογικού Μουσείου

Στο εσωτερικό του Μουσείου θα εκτεθούν 462 επιγραφές, ενώ στον αύλειο χώρο θα παρουσιαστούν περίπου 300 μνημεία. Στόχος του ΕΜ είναι ο επισκέπτης να κατανοήσει τη σημασία της γραφής για την ανθρώπινη ιστορία, να γνωρίσει την αρχαία ελληνική γλώσσα μέσα από επίσημα και καθημερινά κείμενα και να ενημερωθεί για την πολιτική οργάνωση της Αρχαίας Αθήνας και άλλων πόλεων-κρατών.

Η έκθεση οργανώνεται σε τέσσερις θεματικούς άξονες και αξιοποιεί σύγχρονα ερμηνευτικά μέσα, όπως έξυπνες εφαρμογές, τρισδιάστατα αντίγραφα και απτικά εκθέματα, διευκολύνοντας την πρόσβαση όλων των επισκεπτών.

Άποψη της εισόδου του Επιγραφικού Μουσείου. Υφιστάμενη κατάσταση

Αύλειος χώρος Επιγραφικού Μουσείου. Υφιστάμενη κατάσταση

Φωτορεαλιστική απεικόνιση από τη μουσειακή έκθεση στο εσωτερικό του ΕΑΜ

Φωτορεαλιστική απεικόνιση από το εσωτερικό του Εθνικού Αρχαιολογικού Μουσείου

Κεντρική φωτογραφία: Φωτορεαλιστική απεικόνιση εξωτερικού χώρου του Εθνικού Αρχαιολογικού Μουσείου